զուն, չորրորդը, քուրդերի մէջ ապրելով, մշակել է քուրդ լեզուի քերականութիւնը և այլն....

Եկող հնագիտական ժողովում, հայերը, եթէ կամենային, կարող էին եւրոպական գիտնականների համար ամենայաւ միջնորդները դառնալ ոչ թէ միայն իրանց սեփական, ազգային հնութիւնները ու լեզուն ուսումնասիրելու համար, բայց և կարող էին միջոց տալ Կովկասի, Ղնդրկովկասի, Հայաստանի և փոքր-Ասիայի բոլոր միւս ազգութիւնների հնութիւնները, լեզուն և աւանդութիւնները ամենաճիշդ կերպով ուսումնասիրելու:

Հայերը, եթէ կամենային, կարող էին եկող հնագիտական ժողովում բոլոր տեղական ազգութիւններից ամենաառաջին դեր խաղալ, կարող էին իրանց հմտութիւններով և աշխատութիւններով նպաստել բոլոր միւս ասիական ազգութիւնները, նոյն իսկ այդ ազգութիւններին ազգային ծառայութիւններ մատուցանելով:

Բայց դժբաղդաբար, հայերը երբէք չը գիտեն շահվել իրանց դիրքից, իրանց ամենագովելի արժանաւորութիւններից:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԱՊՈԼԻՑ

19 ապրիլի

Չը նայելով Ալէքսանդրապոլի հասարակութեան պատերազմի առթիւ հարստանալուն, անցեալ և այս տարի հացի և առհասարակ պաշարեղէնների թանգութեան առթիւ նոյն հասարակութեան մեծամասնութիւնը ոչ միայն գրկվեցաւ իր հարստութիւնից, այլ և այս իսկ բոլորիս մեծ նեղութեան մէջ է գտնվում. Իր կրած նեղութիւնը ծըմարիտ մեծ է, բայց մեր տաճկարնակ հայրենակիցների աչքերով ձայրը ոչ պակաս չարժէ նոցա զգայուն սիրտը և նոքա աշխատեցին անպատճառ իրանց լուման ձգել յոգուտ սովալլուկների նշանակված գանձանակի մէջ. Եթէ 'ի նկատի առնվի, ոչ միայն ձեզ ուղարկված գումարները, այլ և ա. Բարայենցի ցուցակով հաւաքածները և այժմ իմ ուղարկած չորս հարիւր տասն և ինն բուրլի բան և մի կոպէկը (419 ր. 21 կ.) մինչ ապրիլի 19-ին հաւաքած բոլոր փողերի գումարը Ալէքսանդրապոլում հասնում է մօտ 1200 ր.։ Նուիրատուների մի մասն էլ կազմում են Աղրոնթեան և Սահականոչեան օրիորդաց ուսումնարանների աշակերտուհիք և վիճակային դպրոցի սաները, որոնց փափուկ սրտերը նոյնպէս անհարթեկից չուզեցին մնալ իրանց սիրելի, բայց թը՞չուառ հայրենակից մանուկների դրութեանը։ Ու սուսումնարաններում եղած հանդանակութիւնները եղած են բոլորովին աչակերտների և աչակերտուհեաց իրանց խնդրատիվով։ Ցուսամ որ բոլորի աղգանունները ձեր պատմական լրագրի մէջ գետնելու կը բարեհաճէք 'ի նոր քաջալերութիւն ի բանց և նմանութեան։

Աբիսողոմ Յովհաննիսեանց

ՆԱՄԱԿ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻՑ

30-ին ապրիլի

Ամսոյս 9-ին տեղւոյս գեղարուեստասիրաց կը լսուում մի քանի հայազգի երիտասարդների ուխտութեամբ տրվեցաւ մի թատերական ներկայացում յոգուտ վանայ հայազգի սովատանջների։ Ներկայացումն էր ռուսերէն և խաղում էին ռուս սիրողներ, միայն մի հայ երիտասարդ, Մ. Թամամչեան մասնակցում էր ներկայացմանը։ Թատրոնախաղից առաջ եղաւ դիվերտիսմենտ, որուն սիրով յօժարեցան մասնակցել, ի հարկէ ձրիաբար, կաստերական թատրոնաց առաջին դերասանուհի տ. Մ. Սավինան, մի քանի ոտանաւորներ կարդալով, ռուսաց օպերայի երգչուհի օր. Բիչուրինան, դերասան և ժողովրդի կեանքից պատում պ. Գորբունովը և այլք. իսկ ներկայացումից յետոյ եղաւ պարահանդէս, որը տեւեց մինչև գիշերվայ 4 ժամը։ Աֆիշների ծախքը կլուրի դանձիում սիրով յանձն առաւ օր. Հեղինէ Յովհաննիսեանը։

Չը նայելով, որ ժամանակը չատ կարճ էր և մանաւանդ մեր ուսանողները գրեթէ ամենքը ըզբաղված էին իրանց քննութիւններով, այնպէս որ տոմսակներ բաժանողների թիւը չատ քիչ էր, այնու ամենայնիւ կլուրի դանձիը գրեթէ լիքն էր հայ, ռուս և վրացի ժողովրդով, որով և եկամուտը համեմատաբար բաւական մեծ էր։ Աւելորդ չի լինի այստեղ բերել թէ այդ ներկայացման հաշիւը և թէ ինչ կերպով արդիւնքի գործ ածելը։ Եկամուտ. Ցոմսակներ ծախելուց 996 ր., աֆիշներ ծախելուց 104 ր., նուէրատուութիւններ 239 ր., ընդամենը 1339 ր.։ Ծախք. Գանձին, մուզիքայի, տրերի, տոմսակներ և աֆիշներ տպելու, մի քանի դերասաններ վարձելու և ուրիշ մանր ծախքեր 398 ր.։

Զուտ արդիւնքն է 941 ր.։ որը ամսոյս 19-ին մեծապատիւ պ. Մկրտիչ Սանասարեանը հեռագրով ուղարկեց վանայ ռուսաց հիւպատոս պ. Կամսարականի անունով. այսպէսով յոյս ունենք, որ մեր սովալլուկ եղբարներից ոմանք Զատկի տօնի օրը կը ստանան եթէ ոչ կարմիր ձու կամ զանազան անուշեղեն բաղդաւորութիւնք, գոնէ մի մի կտոր հաց։ Պարտք ենք համարում մատուցանել մեր չնորհակալութիւնը մայրաքաղաքիս հայ հասարակութեանը և մանաւանդ հայ ուսանողներին, որոնք մեծ համակրութիւն և կարեկցութիւն են ցոյց տալի դէպի իրանց սովատանջ թշուառ եղբայրները։ Ցեղ լաւ յայտնի է, յարգոյ խմբագիր, որ Պետերբուրգի ուսանողները եղան գրեթէ առաջին բարի օրինակը խեղճ սովատանջներին օգնելու, երբ իրանց չքաւոր ընկերների համար արաւած թատրոնական գումարից 200 ր. խմբագրութեանդ միջնորդութեամբ ուղարկեցին «Արարատ»։ Նոքա ասում էին մեզ, որ կարող է պատահել, որ հայ սովատանջներին ոչ ոք չի հաւատալ, որ Պետերբուրգի հայ ուսանողներ գոյութիւն ունին, որոնք ինքնուրոյն ոգի ունին, ինչպէս ռուս ուսանողներ, որոնք ինքնուրոյն ոգի ունին։ Ուստի խնդրեցին, որ մենք ինքներս ուղարկենք մեր գրածը։ Ինչպէս տեսնում է, նոքա ուզ